

SAVEZNIŠKO SVARILLO ITALIJANOM OB ENAJSTI URI

Savezniki izjavljajo Italijanom, da jih je Badoglio izdal in da so vojne strahote pred vrati Italije.

NEMCI SE HOČEJO POLASTITI ITALIJANSKE ARTILERIJE IN DRUGE OPREME

V madridskih italijanskih krogih je bilo sredi rečeno, da bo italijansko ljudstvo podvzelo "mirovni pohod" na Rim. Nemški krogi v Madridu, ki so bili pretekli teden zelo pobiti, se sedaj zopet bolj počutijo, ker je rečeno, da ima Nemčija v severni Italiji 18 divizij vojaštva, s katerim bo držala obrambno črto ob reki Po v slučaju, da izstopi Italija iz vojne.

Trst — vrata na Balkan
Nemci so z zavzetjem Trsta "zaprl vrata na Balkan". Nemški obrambni načrt, kot je bil sporočen v Madrid, je sledeč:

1. Tri ali štiri nemške divizije na Siciliji bodo žrtvovane ali bodo v najboljšem slučaju zadrževale zavezniške do zadnjega.

2. Prva nemška obrambna črta bo tekla skozi severne Apenine, približno 200 milj severno od Rima ter bo bazirala na zapadni obali na La Speziji, na Jadranskem morju pa na Perasi ali Anconu.

Svarilo italijanskim ladjam
LONDON, 2. avgusta. — Poročila iz Berna naznanjajo, da so bile italijanske ladje na morju posvarjene pred napadi nemških podmornic in nemške zračne sile. Dalje jim je bilo naročeno, naj se izognejo francoskih pristanišč.

Opozicija proti Badogliu
Po vsej Italiji je vedno večja opozicija proti maršalu Badogliu. Opozicijo vodijo voditelji petih političnih strank.

Seja pri kralju
Iz Madrida poročajo, da so se sestali včeraj v kraljevi palači italijanski kralj, maršal Badoglio in še nekateri voditelji, ki so se posvetovali glede zavezniške ofenzive proti Italiji, o kočljivem položaju Nemcev v deželi in o možnostih miru oziroma premirja.

Nemci proti Italijanom
MADRID, 2. avgusta. — Poročila s francosko - italijanske meje naznanjajo, da si nacisti prizadevajo, preprečiti odhod italijanskih čet iz Grčije, odkoder jih je odpoklical maršal Badoglio. Nemške čete si prizadevajo, polastiti se italijanske artilerije.

Nameravani zaseg artilerije
V Larissi so naredili Nemci kordon okoli italijanske artilerije ter zahtevali od Italijanov, da jim izroče topove, kar pa so Italijani odklonili.

Preko Dalmacije je na pohodu vedno več italijanskih čet, ki korakajo k obali, kjer se nameravajo vkrcati ter se odpeljati preko Jadranskega morja v domovino.

Z otoka Krete poročajo o bojih med bivšimi zavezniki, Nemci in Italijani.

Usoda trka na vrata
Alžirski radio je sporočil včeraj italijanskemu ljudstvu sledeče:

"Pietro Badoglio vas je izdal. Naše čete so zopet na pohodu ter stoje pred vašimi vrati. Zdaj boste čutili strašne udarce vojne. Naša letala bodo za temnila nebo nad vašimi mesti. Vaša kri bo prelita. Naše armade bodo kmalu pričele ofenzivo proti italijanski celini. Mi bomo brezobzirno prodirali skozi Italijo, vi pa boste doživeli vse vojne strahote."

Darovi za primorske fante
Zadnje dni smo prejeli še dodatne prispevke za pomoč našim slovenskim vojnim ujetnikom v Camp Atterbury. Darovalci so sledeči: Mr. in Mrs. Joe Valentič, 15609 Holmes Ave., \$3.00; naš zastopnik Mr. John M. Steblaj je poslal \$7.00, katero so mu izročili. Mr. in Mrs. Joseph Rogel, 653 E. 159 St., \$1.00; Mr. in Mrs. Frank Može, 657 E. 169 St., \$2.00; Mr. in Mrs. Dermasa, 18520 Chapman Ave., \$2.00; ter Mr. in Mrs. Bucar, 18729 Abbey Ave., \$2.00.

Dalje so darovali: Mr. Rudolph Opara, 961 E. 239 St., \$5; Mr. in Mrs. Joseph Opara, 840 E. 232 St., \$3.00; Mr. in Mrs. Michael Valentič, 961 E. 239 St., \$2.00. Za te tri je prinesel v urad Mr. Joseph Opara.

Po \$1.00 so darovali: Mr. in Mrs. Ernest Terpin, 843 Rondell Rd., Mr. in Mrs. Louis Marmolya, London Rd., Dr. Louis Marmolya, London Rd., ki se je baš nahajal na dopustu, ter Mrs. Mary Ogryn, iz Shawnee Ave.

Mr. in Mrs. Joe Konestabo, 19808 Arrowhead Ave., sta darovala \$4.00; po \$2.00 pa so izročili: Mr. Joe Moze, 1044 East

HRVAŠKI "KRALJ" JE ŽE "KVITAL"

List New York Times poroča na svoji prvi strani: ISTAMBUL, Turčija. — Vojvoda Spoletski, katerega je dal Mussolini kot kralja Tomislava za vladarja Hrvatski, je podal na ukaz kralja Viktorja Emanuela ostavko na svoj hrvaški "presto". Poročila dostavljajo, da je "poglavnik" Pavelić sprejel ostavko.

Člani oficijelne italijanske fašistične delegacije v Zagrebu so zahtevali pravico zatočišča v Hrvatski, ki bo kmalu proglašena za republiko pod nemškim protektoratom, slično kakor Slovaška.

O Spoletskem vojvodi poročajo, da se ni nikoli potežoval za ta prestol in da ni še nikoli obiskal svojega hrvaškega "kraljestva".

Sedaj se odigravajo zadnje scene te komične opere, ki jo bo zaključil Pavelić na večalih.

Eksplodizija je zahtevala sedem človeških življenj

Razstrelba je nastala v Ferro Enamel Corp. napravi na 56. cesti.

V Ferro Enamel Corp. napravi 4150 E. 56th St., je nastala včeraj poudelna ob treh eksploziji, ki je zahtevala življenje sedmih ljudi.

Danes zjutraj pa je bilo naznanjeno, da je v veliki nevarnosti življenje štirih nadaljnjih žrtev te eksplozije v kemični napravi. Nadaljna oseba pa se nahaja v bolnišnici zaradi poškodb na glavi in na ramenu.

Vse žrtve so bile zastrupljene s strupenimi plini kakor tudi ožgane.

Med imeni k sreči ni slovenskih imen, so pa večinoma poljska imena.

Ljudje, ki stanujejo v bližini tovarne, pravijo, da so najprej slišali zamolklo eksplozijo, nakar se je pričel valiti iz tovarne dim.

Vzrok eksplozije še ni bil dognan. Materialna škoda v napravi ni občutna.

Na lice nesreče so dospeli gasilci in ambulance, ki so odpeljale ponesrečence v bolnišnice oziroma v mrtvašnice.

TRIJE ZAMORSKI VOJAKI OBSOJENI NA SMRT

Camp Maxey, Texas, 2. avgusta. — Danes je tukajšnje vojaško sodišče obsodilo na smrt na večalnih tri zamorske vojake, ki so dne 10. maja 1942 poslili v Camp Clairborne neko dvajsetletno mladenko, po poklicu strežnico v restavraciji.

SEJA PROGRESIVNIH SLOVENK

V sredo zvečer ob 8. uri se vrši seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 3, v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Prosi se vse članice, da se gotovo udeležijo.

POPRAVEK

V zahvali za pokojno Mary Pintarich, ki je bila priobčena včeraj, se je vrnila neljuba povelja, da se je pogreb vršil iz cerkve sv. Marije, kar pa bi se moralo pravilno glasiti, da se je vršil iz cerkve St. Jerome.

Pralni dan v Avstraliji

Na sliki vidimo ameriške vojake nekje v Avstraliji, ki perejo svoje perilo in obleko.

VPOKLIC OČETOV PO 1. OKTOBRU

Kljub velikim zavezniškim vojaškim uspehom se morajo vsa vojna prizadevanja še ojačiti, zato je potreben dotok novega moštva.

WASHINGTON, 2. avgusta. — Danes je bilo tukaj naznanjeno, da bodo po 1. oktobru vpoklicani v vojak tudi očetje, ki so stari od 17 do 37 let. S tem bo na razpolago rezervna 6,559,000 mož, ki bo razpoložljiva za vpoklic, in ki je klasičirana v razredu 3-A.

Lokalni odbori pa so bili obveščeni, naj postopajo pri tem po svoji previdnosti in uvidevnosti ter naj kličejo najprej one moške, ki se jih najlaže pogreša bodisi pri njihovih družinah, bodisi pri njihovi zaposlitvi.

Tozadevni vladni departament v Washingtonu je izjavil, da kljub zadnjih velikim uspehom zavezniških vojaških sil, se ne sme v nobenem oziru zhranjati vojnih prizadevanj, temveč jih še ojačiti, zato je potreben nadaljen dotok vojaštva.

STRELA UDARILA V LETALO

MASON CITY, Iowa, 2. avgusta. — Sredi neurja je danes strela udarila v neki armadni dvomotorni bombnik, kateremu se je odlomilo krilo, nakar je treščil na zemljo. V bombniku je bilo pet mož posadke, ki so bili vsi ubiti.

RAZDRTA ZAROKA

Zaroka med majorjem letalcem Robertom E. Morganom, pilotom letelice trdnjave, in njegovo nevesto Miss Margaret Polk iz Memphisa, je bila razdrta.

Kakor znano, je bil major Morgan dne 8. julija s svojim moštvom v Clevelandu, kjer so mu bile prirejene velike svečanosti od strani Adressograph-Multigraph tovarne, kjer je bil prej letalec vposlen. Ob tej priliki je bila z njim tudi njegova nevesta, po kateri je imenoval Morgan svoj bombnik "Memphis Belle." Miss Polk je izjavila sedaj časnikarjem, da s poroko ne bo nič, dasi bosta ostala še nadalje draga prijatelja.

Brzjavka dr. Čoka predsedniku F. D. Rooseveltu

Dr. I. V. Čok je brzjavno prosil predsednika, naj se zavzame za interese Jugoslovancev v Julijski Krajini.

Dr. Ivan M. Čok, predstavnik primorskih Slovencev, je poslal ob padcu fašizma predsedniku Rooseveltu sledečo brzjavko:

Predsednik F. D. Roosevelt, Bela Hiša, Washington, D. C. Zlom fašizma, ki je posledica jakih udarcev Zavezniškov proti Italiji, pomeni tudi veliko zmago 700,000 Jugoslovancev pod Italijo, ki so se skozi 20 let borili pod najtežjimi okoliščinami proti fašizmu. Toda njih borba je imela za cilj popolno svobodo. V smislu Atlantik čartera ta narod hoče, da sam upravlja s svojo usodo. Zato se morajo razbiti veze, ki so ga proti njegovi enoglasni volji vrgle v roke Italije. Kot predstavnik tega naroda Vas prosim, da pri predstojajočih pogajanjih s poraženo Italijo imate pred očmi te posebne interese Jugoslovancev pod Italijo, in da se ne podvzame ničesar, kar bi moglo prejudicirati bodočnosti in svobodi teh interesov in naše svobode.

—Dr. Ivan M. Čok, za Narodni Svet Jugoslovancev pod Italijo.

ODLIKOVANJE MLADEGA RUSKEGA DIPLOMATA

LONDON, 2. avgusta. — Reuterjeva poročila iz Moskve naznanjajo, da je bil imenovan za ruskega veleposlanika v Londonu Fedor Gusev, komaj 39 let stari diplomat in ruski poslanik v Kanadi.

Mladi Gusev bo prevzel to odlično in važno mesto v Londonu, kjer bo nadomestil Ivana Majskega, dolgoletnega ruskega veleposlanika v Londonu, ki je bil imenovan za podkomisarja zunanjih zadev.

BOMBARDIRANJE NEMČIJE

LONDON, 3. avgusta. — Angliška zračna sila je sredi zopet odletela bombardirat Nemčijo.

V mestu Hamburgu, ki je samo še kup gorečih razvalin, še vedno gorijo požari.

NEMCI POROČAJO, DA SO RUSI PRIDRLI V MESTO OREL

Čiščenje na Siciliji, kjer je bilo zajetih 90,000 vojakov osišča.

NAPADI SAVEZNIKOV NA MUNDO

LONDON, torek, 3. avgusta. — Berlinski radio je obvestil danes nemško ljudstvo, da so Rusi pridrli s samo mesto Orel, katerega bo treba sedaj prepustiti Rusom.

Na severnovzhodni strani Orla so Rusi napredovali nadaljnih 4 do 6 milj ter zavzeli nadaljnih 70 obljudenih krajev. Na severni strani Orla pa je padlo v rusko oblast 40 vasi. Na južnih in južnozahodni strani so zavzeli Rusi 26 vasi ter pobili 1,000 Nemcev.

Vsega skupaj je bilo včeraj pobitih pri Orlu najmanj 2,400 Nemcev in zaplenjenega je bilo mnogo nemškega materiala.

BOJI NA SICILIJU

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 2. avgusta. — Začim je prišla včeraj japonska baza Salamaua prvokrat v dokončno ofenzivo, da izčisti seg zavezniških topov.

Nemci pripravljajo zdaj svojo šesto ofenzivo v Jugoslaviji

Nemci so razpisali 100,000 mark nagrade za glavo Josipa Broza, znanega pod bojnim imenom "Tito." Vse dosedanje ofenzive osišča proti partizanom so se izjalovile.

NEW YORK, United Nations Information Office poroča, da se Nemci pripravljajo na svojo šesto ofenzivo "čiščenja" na jugoslovanskem ozemlju. Iznebiti se hočejo jugoslovanskih partizanov, predno pride do invazije zedinjenih narodov na balkansko tla.

Partizanov ni mogoče uničiti

Pet prejšnjih ofenziv uničenja je prešlo kakor vihar — toda močni oddelki partizanov so ostali nepoškodovani in z nezmanjšano silo nadaljujejo boj. Kljub temu, da Nemci uporabljajo letalske oddelke in oklopne vozove, partizanske sile še vedno rušijo železniške proge in ovirajo promet na cestah, brez katerih Nemci ne bi mogli več zalagati svojega vojaštva.

V času od 25. junija do 3. julija so partizanski oddelki vsak dan napadli železniško progo Zagreb-Beograd.

Srditi boji ob reki Drini

Nemci zdaj kopirajo v vzhodni Bosni artilerijske oddelke, letala in tanke, toda borbe se nadaljujejo. Najbolj srditi boji divjajo ob reki Drini, med Srbijo in Bosno, največ na bosanski strani.

Srdite borbe so se razvile v okolici Zvornika, toda tudi v okrajih Zavidoviča, na železniški progi Sarajevo—Brod, kjer nastopajo partizanski oddelki iz Slavonije, so spopadi izredno srđiti.

Nemci evakuirali Prnjavor

Nemci so evakuirali mesto Prnjavor v centralni Bosni, ki je zdaj zasedeno od partizanov. Prnjavor se nahaja v goratem ozemlju, v sredini najdišče premoga in železa in dominira zelo važno prometno križišče.

100,000 mark za glavo "Tita"

Nemci so razpisali 100,000 mark nagrade za informacije, najboljše proslavili ta dan.

Nemci in Italijane s Sicilije.

S tem je končan enotedenski odmor, katerega so dovolili zavezniški Italijanom nato, ko so slednji vrgli Mussolinija in fašistično vladu. Odmor jim je bil dovoljen, da se znajdejo v novem položaju ter sklenejo premirje, toda Badoglio še vedno okleva.

Zavezniški so zasedli dvanajst nadaljnjih krajev, med njimi kraj Mistretto, kjer so zajeli 10,000 ujetnikov, večinoma Nemcev. S temi ujetniki je dosseglo število na Siciliji zajetih ujetnikov 90,000.

BOJI NA PACIFIKU

Zavezniški glavni stan na Pacifiku, 3. avgusta. — Zavezniške čete pri Mundi so prodrle včeraj do 1,200 jardov daleč, doverni Afriki, 2. avgusta. — Začim je prišla včeraj japonska baza Salamaua prvokrat v dokončno ofenzivo, da izčisti seg zavezniških topov.

na podlagi katerih bi jim uspelo dobiti v roke živega ali mrtvega vodjo partizanov, Josipa Broza, znanega pod bojnim imenom "Tito."

Izdajalska vloga Bolgarov

V nekaterih delih Jugoslavije so Bolgari nadomestili italijanske čete. Do tega je prišlo na podlagi italijansko-bolgarskega dogovora, ki priznava Bolgarom 11 naseljenih krajev ob Ohridskem jezeru.

Bolgarske čete so zamenjale ponekod tudi nemško vojsko v okupirani grški Macedoniji. —(JIC).

NEVARNOST PARALIZE

WASHINGTON, 2. avgusta. — Vodstvo Narodne ustanove za otroško paralizo svari pred to boleznijo, ki se je začela zopet širiti v Zedinjenih državah. V letošnjem letu je bilo več slučajev otroške paralize kakor v isti periodi tekom preteklih devet let.

PREDSEDNIK KITAJSKE UMRL

ČUNKING, 2. avgusta. — Danes je tukaj umrl Li Sen, predsednik kitajske republike. Pokojni predsednik je bil ob svoji smrti 80 let star.

Za poslujočega predsednika je bil imenovan maršal Čiang-kašjek, generalissimo kitajskih armad.

DELAVNIK NA DELAVSKI PRAZNIK

WASHINGTON, 2. avgusta. — Ameriška vlada je apelirala na vse delavce v tovarnah za obrambo, naj praznujejo tradicionalni Delavski dan s delom ob svojih strojih, s čimer bodo

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ISKANJE DELAVSKIH MOČI

Podpora vseh državljanov, pripadajočih vsem slojem in stanom, je potrebna pri delu konzerviranja pripravljanih živilskih izdelkov Amerike, ako nečemo, da se nam pokvari. Tovarne konzerv in živilskih izdelkov pa povsod, širom dežele, iščejo delavskih moči. Hrana je eno naših najvažnejših bojnih sredstev proti sovražniku. Zato pa je dolžnost naše domače fronte, da skrbi za to, da bodo vsi izkoristili svoj prosti čas tako, da bodo največ pomagali.

Vlada poziva vsakogar, ki razpolaga s prostim časom, da prevzame kakšno delo v tovarnih konzerv ali drugih živilskih izdelkih. Krajevni časopisi in radio postaje vas bodo obvestile, čim bodo take tovarne v vaši občini potrebovale vašo pomoč. Ako vas pozovejo, ne obojavljajte se, temveč javite se. Delo v tovarnah konzerv je čisto delo, ki vam ne bo mazalo rok, ki je pa obenem dobro plačano. Za to delo ste sposobni brez nadaljnega, tudi ako imate malo ali pa sploh nobenihkušenj.

PAZITE, DA VAŠE GOVORJENJE NE BO POMAGALO SOVRAŽNIKU

Pazite, da z brezskrbnimi besedami ne dajete sovražniku orožja v roke. Zdaj, ko se naše oborožene sile nahajajo na vseh bojiščih te vojne, je bistvene važnosti, da Amerikanci, ki se nahajajo na domači fronti, pazijo na to, kar govorijo. Sovražnik si prizadeva povsod, da izvođa podatke o našem vojnem naporu ali o premikanjih naših čet. Vlada svari Amerikance, naj ne povedo naprej nobenih informacij, pa bodisi še tako nevažnih na prvi pogled. Ena sama brezobzirna beseda potopi ladjo, pogubi dragocen material in morda na tisoče življenj. Nikdar, v nobenem slučaju ne govorite o naših vojaki in ladjah, o letalih in tovarnah.

VOJAKI KUPUJEJO VOJNE BONDE

Vojaki Zedinjenih držav so investirali prostovoljno več kot 20 milijonov dolarjev v War bonde! Vojaki niso kupovali War bondov zato, ker so morali, temveč ker poznajo vrednost letal in tankov, katere njihovi bondi kupujejo, in katerih se morajo posluževati vsak dan v boju.

Podpisovanje tretjega vojnega posojila se bo začelo dne 15. septembra — finančni tajnik Morgenthau je izjavil, da bo to "najbolj obsežen finančni program vse svetovne zgodovine." Cilj je 15 bilijonov dolarjev. Amerikanci doma dobro vedo, da se bo veliki naval na Japonsko in naciste kmalu začel. Zato pa tudi investirajo svoj denar v War bonde, ker žele deliti čim več svojega zaslužka z vojaki na bojišču. Zato vzdržujejo in pomnožujejo svoje redne nakupe War bondov.

BODIMO VESTNI!

Ljudje na domači fronti morejo pomagati na potu k brzi zmagi, ako podpirajo moštvo na bojišču. Amerikanci to najbolje store, ako si zaprisežejo: "Zaklinjam se, da ne bom v nobenem slučaju plačeval višjih cen od zakonitih maksimalnih cen in nikdar sprejemal racijoniranih živil, ne da bi oddal odgovarjajoče živžne znamke."

Ako se bodo vsi Amerikanci tako odločili in se te svoje zaobljube tudi držali, bo vaša vlada preprečila vsako dviganje cen in zagotovila vsakomur njegov pravi delež racijoniranega živeža. Konzumente in prodajalce pozivljamo, da obenem prevzamejo to obvezo, in sicer takoj in da od nje ne odstopijo.

Office of War Information

UREDNIKOVA POŠTA

Cleveland, O. — Napredek S. N. Muzeja. — V kratkem času bo pripravljenih še 15 razstavnih omar, vsega skupaj 25 lepih železnih in belo pobarvanih. V te omare se bo razložilo lahko mnogo stvari za ogled posetnikom S. N. Muzeja v S. N. Domu na St. Clair Ave. Zato opozorjam vse tiste, ki imate kakšne zanimive stvari, da jih prinesete ali pošljete v Muzej za razstavo, kjer je pravo mesto za take zanimive reči. Kdor je videl muzej, prizna, da so te omare zelo primerne za ta namen, lepe in varne ter bodo ostale nepoškodovane, ker so vse železne in steklene.

Izza zadnjega poročila smo prejeli v S. N. Muzej zopet lepo število zanimivih in zgodovinskih predmetov, katerih pa podrobno sedaj ne morem vseh opisati, ker bi vzelo preveč prostora. Navedem naj le v glavnem darovatelje in predmete, ki so jih prispevali.

Fr. Klune, Chisholm, Minn., slika "Kapitalizem"; Mrs. Mary Jurca, Detroit, Mich., svetilka, dve sliki in žlička; Herman Grebenc, Cleveland, slika S. D. Doma v Detroitu, Mich.; Anthony Klančar, knjige; Rev. Cannon John J. Oman iz Newburgha, Cleveland, Primož Trubarjev katekizem iz leta 1551, in tri druge stare slovenske knjige.

Trubarjev katekizem je ena prvih slovenskih knjig, ki so bile kdaj tiskane. Trubar je bil sploh prvi, ki je pričel pisati slovenske knjige, ki so izšle v Tubingenu v Nemčiji leta 1551 in Slovenci bomo čez nekaj let praznovali 400 letnico izdaje prve slovenske knjige. Ta knjiga Trubarjevega katekizma je fotografirani posnetek prave in edine originalne knjige, ki se nahaja v knjižnici Nacionalne biblioteke na Dunaju. Knjigo je izdala akademska založba v Ljubljani leta 1935. Rev. Omanu izrekam v imenu S. N. Muzeja prisrčno zahvalo za ta dar in izredno zanimive slovenske knjige, kot tudi za ostale tri.

Mrs. Anna Eršte, razne slike; Mrs. Frances Gerbec, Canton, O., slika Bleda, narejena iz vžgalice, in knjige; Peter Pasich, Calumet, Mich., slika prvega slovenskega podpornega društva v Ameriki, društva Sv. Jozefa, Calumet, Mich., iz leta okrog 1902; John Homez, Aurora, Ill., konvena slika Sv. Barbore v Forest City, Pa.; Leopold Kushlan, Cleveland, dva lepota v spomin na konvenciji KSKJ in JSKJ, tedaj podaril delegatom Matija Pogorelec, regalijski, koledar Glasa Naroda in stara članska knjižica dr. Sv. Rešnjega telesa, njegove tete; Beroš studio, sliko Ivana Zormana; Mrs. Katie Kogoy, razne knjige; Matija Pogorelec, Duluth, Minn., lepo število starih slovenskih knjig, časopise in druge zanimivosti; Edw. Braniš, Cleveland, 20 kosov raznega starega denarja, železna ruda in znaki; Anton in Mary Jordan, Millvale, Pa., nekaj kovanega starega denarja; Frank Alič, Pittsburgh, Pa., zbirka starega kovanega denarja; Mrs. Mary Miller iz New Yorka, N. Y., kapnik iz Postojnske jame; Sylvester Novak, Chisholm, Minn., šmarna petica, srebrni kovan star denar; dr. Rudolph G. Zerdun, Chicago, Ill., programe pevskih priredb v Chicagu in od hrvatskega pevskega zbora, ki obstoja nepretrgoma že nad 40 let v Chicagu; Ivan Zupan, urednik glasila KSKJ, dve sliki slovenskega slikarja Germa in kos železne rude iz Minnesota; Tony Martinčič ml.,

prvo originalno zastavo cleve-landskega društva Žalostne matere božje iz leta 1907; Charles Suša, Cleveland, dva lepa velika okvirja za slike in fotografije nadporočnikov v Gradcu iz leta 1909, med katerimi je tudi njegov brat Franc Suša, ki je naredil znani načrt za Kraški vodovod; Jos. Bogdanich, Eveleth, Minn., hrvatska pastirska piščalka, fina; Anton Zornik, Herminie, Pa., dve konvenčni sliki: ena od SSPZ, druga od SDPZ Connemaugh, katere je podaril sin pokojnega Zorkota iz West Newtona, Pa.; Michael Lah, Cleveland, tamburica in nekaj številnih zanimive revije.

Vsem prispevateljem stvari v S. N. Muzej se iskreno zahvalim in želim, da bi se našlo še mnogo drugih, ki imajo istotako zanimivosti spravljene v raznih kovčgih in na podstrešjih, da bi jih našli in oddali v muzej, 6409 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Erazem Gorshe.

Naš radio program

Cleveland, Ohio. — Včasih bi človek rad videl, da bi se drugače imenoval. Ker pa imamo kot rečeno Slovenski radio program, bi bilo želeli, da bi bil slovenski. Narodnih pesmi imamo mnogo, katere slišimo največkrat spučene ali prikrojene po okusu menda nikogar.

Danes, ko nemški gestapo mora naš narod v domovini pa zaporedno slišimo že presedajoče nemške valse, itd. Naredimo enkrat vendar konec. Godba in petje naj bo naše ali pa rajše nič. Naš narod se smeji pred svetom, ker ako oznanjevalec nima smisla predvajati naše lepe besede v jeziku (brez dialektov), je boljše, da vsaj nekaj bere v prozi ali kar je. Radio čas naj bo nam v ponos, ne pa neprestano hreščeča harmonika z ogabnim saksum, ki preseda vsak okus harmonije. Igrajte vsaj plošče lepih pesmi naših narodnih, saj jih tudi lahko deklamirate.

Radio naj služi tudi v izobraževalne svrhe. V današnjih resnih časih imamo preveč poskočnic. Mar naj nas tak program predstavlja v tragični dobi, ko narod umira, mi pa plešemo kot norci? Igrajte torej plošče — z lepim ubranim petjem, deklamirajte nam poezije naših pesnikov in citirajte nam dela naših književnikov, pa imate lep program, ki bo lahko za izvajati.

Naš radio naj nam prinaša lepoto naše pesmi in našega jezika v naše domove, da ga bode prijetno poslušati, ko bode nam in naši mladini užigal zavest, da smo dobro ameriški Slovenci.

Vse, kar ni našega, naj se opusti, posebno pa nemški komadi, katere proizvajajo samo naš program, da kažemo drugim svojo ignoranco.

To ni napad na nikakovo osebo, ampak želja in močno priporočilo vodstvu programa.

Poslušalec.

KSAVER MEŠKO:

ODLIČNI SLOVENSKI MOŽJE

ANTON VEROVŠEK

Rojen 18. januarja 1866

Umrli 20. decembra 1914

Sli smo menda v novembru 1906 Medved, Finžgar in jaz po ljubljanski Dunajski cesti doli proti pošti. Kar nam pride na drugi strani ceste nasproti velik, lep mož, tako skrbno in čedno oblečen, da bi ga nazval lepota. Po hoji — čisto hoja samozvestnega ponosnega gorenjskega fanta počasna, širokih korakov — po velikosti, po svežem obritem licu me je v prvem hipu spomnil dr. Opeke, kakor sem ga prvič srečal v jeseni 1902 ob šenklaški cerkvi. In še nekaj me je, ko sem pozorneje pogledal samohojnika onstran ceste, spomnilo sličnosti z dr. Opeko; kako je nosil klobuk, namreč tudi povsem fantovsko, veselo, podjetno postrani. Ko sem bil srečal Opeko, nisem se poznal Zupančičevih stihov, ko smo srečali njegovega dvojčnika — tudi po šegavosti in dovornosti sta si bila v bližnji zlahti — bi jih bil skoro na glas ponovil:

"Glej ga, Toneta, ki naše igre igra," veselo pravi Finžgar. Obenem se čez cesto pozdravimo.

"Kakšen Tone?" vprašam. "Verovšek."

Nehote sem se ozrl za samotnim šetalecem. Stopal je brez naglice, z velikimi samozvestnimi koraki, pri čemer se mu je vse telo prožno zibalo.

"O čem pač razmišlja?" sem se vprašal na tihem.

Na desekah sem ga videl, vsaj v pomembnejši vlogi, samo enkrat, v Finžgarjevi "Naši krvi." Po mogočnem zunanosti je bil res pravi gorenjski župan. Vendar se mi je zdelo, da bolj igra nego živi župana. Posebno mi je ostal v spominu prizor v drugem dejanju, ko govori za Francoze, ljudstvo proti njim. Ko je stal Tone za glavo večji od vseh, sredi med temi Matijeveci, Gašperji, Kosi, Roki, Podrepci, mežnarjem in drugimi in je dvigal mogočne roke, kakor bi hotel vse te vsiljivce odriniti daleč od sebe, vse z lahkoto kakor prazne snope pometati kam za plot, se mi je močno zdelo, da njegova zadrega ni bila le zadrega zaradi njih vsiljivosti in samoglavosti, ampak da res ni prav vedel, kaj jim naj reče, kakor pobije njih ugovore, kako dokaže svoje trditve.

Morda pa se je za nočjo Verovšek svojo vlogo malo površno naučil, sem ugibal. A še ti isti večer mi je pojasnil uganko Tone sam.

Po igri smo sedeli v kavarni Union. Oton je bil menda slabše volje in je krepko kritiziral protifrancosko zamisel igre. — Finžgar je svoje delo isto tako odločno branil. "Pa napiši ti kaj boljšega!" Ko mu je opetovano ponovil to se je Oton prijazno in zadavaljno nasmehnil, češ. "Počakaj, napišem."

Po mnogih letih je obljuba postala resnica; napisal nam je krasotno "Veroniko Deseniško" — včvetelo iz globokega umetniškega srca, korenine njene pa so poglale iz temeljitega proučevanja nesmrtnih del "laboda avonskega" Šekspirja — kar bo di pohvala, ne zmanjševanje vrednosti Zupančičeve umetnine — rodila pa bi se bila menda težko brez vsakodnevnega ozkega stika z gledališčem. Cvetko mi je pripovedoval o svojih pestrih načrtih. O lepi mladi romarici napiše kmalu ene svojih cvetočih, dehtečih kmetskih povesti, ki roma na Bled in doživi tam velik čudež, kakor ga more doživeti samo zorno dekle; čudodelno zlato jabolko dobi na otoku. Ob mizi je stal visok

mlad mož začrnela lica, poslušal, se smehljaj. Prišel je od sosedne mize, ker je postal naš razgovor precej živahen in glasen. Drugi so ga gotovo poznali jaz ne. Predstavil se ni. To mi je bilo neprijetno. Pa sem se jaz njemu. "Poznam," je rekel kratko, kdo je on, ni povedal, čemur sem se zelo čudil. "Kdo je ta kibič?" sem vprašal Cvetka glasno, da je gospod moral slišati. Cvetko: "Dr. Zupan."

Verovšek je sedel med nami ne mrčezen, a vendar tih. Kakor nedolžen otrok je motril s svojimi plavimi očmi pripravljajoče se književnike. Le zdaj pa zdaj je počasi in mogočno stegnil roke od sebe, kakor bi mu bila suknja v ramah in rokavih pretesna, ali kakor bi hotel reči: "Sakrament fantje, nehaite vendar, sicer vas pomečem vse na cesto."

Verovšek ni bil preveč navdušen za kmetske tipe, dasi jih je igral nešteto krat, igral širom domovine in ob najbujnejšem odobravanju. Častno in značilno je za njegovega umetniškega duha, da ga to ploskanje in ves ta zunanji šunder nista zmotila in omamila. Bil je pač tako ustaljen v svojem umetniškem pojmovanju in sam v sebi tako prepričan o svoji ceni, da ga vse to ni moglo upijati, dasi je za gledališkega umetnika trenutna in glasna pohvala še mnogo večjega pomena ko za slikarja, pesnika ali pisatelja. Ti se, ako so dovolj moza in o stalnosti svojih del prepričani, trenutni hvali množice lahko odpovedo. Celotno krivice sprejemajo mirno ali vsaj prezirljivo, ker čakajo sodbe prihodnjih časov, ki bodo sodili brez strasti in brez sovraštva, a tudi brez enostranske prijaznosti naklonjenosti.

Dvoje je ubilo Verovška: moč in nemoč. Moč na dan kipeča kakor zelenje spomlad, ki ga nihče zadržati ne more; moč, ki bi rala ustvarjala veliko in nebeško lepo. Brezdomno je Verovšek čutil to moč v sebi. Zakaj vsak resničen in velik umetnik čuti svoje sile, najsi ne kriči o njih ob vseh vogalih. Nemoč, ker svoje moči ni mogel dovolj in docela udeležiti. Kje je tičal vzrok? V naših malih in tesnih razmerah, v našem občinstvu; deloma morda tudi v njih, ki jim je umetnik Verovšek moral biti pokoren. V počitnicah so ga pač pošiljali na Dunaj in v Prago, a v sezoni so mu stavili — po naših razmerah prisiljeni — ob potovote, močne in visoke, da je komaj videl čez nje, kaj da bi jih mogel odločno preskociti, morda vse podreti. V tesno kletko so ga zaprli. In lev v kletki — ali je še lev, še kralj?

Koliko je Verovšek pridobil v tujni od tujih umetnikov, ne vem. Prepričan pa sem, da njegove velike vloge niso bile le same pozajmljenke in zakladov sloviti tujih igralcev, ampak da je bil iz lastne duše ustvarjajoč umetnik. Vedno se zelo čudim, ako vidim in berem, kako stikajo nekateri kritiki pri vsakem našem umetniku po vsem svetu za praviri njegove umetnosti. Saj mogoče, da je bral kak naš pesnik ali pisatelj pred kdo ve kolikimi leti inorodno knjigo; pa mu je ostal v srcu kak izraz, lepa misel, morda cel posamezen prizor. Zapiše jih kdaj — slično, gotovo ne dobesedno — ne da bi se zavedal, da so tuja last. Pa mu to takoj očitajo. Cankarju so že pri prvih knjigah Ruse. Kakor bi Cankar ne mogel imeti toliko domišljije in ustvarjalne moči kakor ruski pisatelji.

Iz balkona vladne hiše v Buenos Aires, pozdravlja ga gen. Arturo Rawson in gen. Pedro Ramirez, naravnoljudstvo.

Cemu ne? Ker je Slovenec? Udari strela božja v tako žvežanje samih sebe in najboljših ljudi!

Verovšku je bila kritika klonjena. Najbolj ga je bolela v vlogah Krjavljaja, Krpana, Blaže Mozola in sličnih. Bil jo. Bila mu je pravična. Verovškova igra hvala žila. A blagoslovljeno delo bila storila, če bi bila rekla zelo na glas: "Ali je ustvaril Verovška in njegovo metniško silo samo za Krjavljaja, Krpane, Blaže Mozole? Jeli edina pot, ki jo naj hodi umetniška osebnost, kakor Verovšek? Ni nobene težje Nobene, ki bi se dvigala vsaj."

Najstrašnejše za umetnika je mora biti dinar in roba. Čemu mora hoditi steze, se go mu začrtane in omejene drugih, umetnosti čestokrat lo tujih ljudih, če ne more ne sme razmahniti duha per. Zdi se mi čestokrat, da se Verovškov obraz na odru smejal in smehljaj, srce mu je prečestokrat krvavelo. Kravlo v duševni bedi, v prisijski nemoči in nedelavnosti, v gonih ponižanih in zapostavljenih, ko so se po vsi domovini in glasno krohotali njegovi tipom in dovtipom, je bil sam le poet sreče, spreten melec smeha, ni pa v resnici mnogo sreče in se v istinem ljenju smejal samim dobrobletečim in padajočim nanj kor na potnika, po srečnem ključku zablodivšega v Ind Koromandijo.

Ako bi bil ostal Anton Verovšek skromen vrtnar, sprejel v svoji stroki kakršne je bil, ako bi bil ostal svetu prkrit in neznan, "sodim, da bi v prijaznem krogu svojih doživljenj in užil več tih neskaljene srečne radosti nego je je v svojem javnem delovanju. Zakaj resnica je še danes: "Qui bene latuit, bene vixit" — dobro je živel, kdor je živel v bro skrit." Kdor stoji dan dnem na odru pred vsem svetom, bo težko ostal pokoren in srečen ne oškropljen in umarjen po strupu človeške zlobe in visti.

Verovšek je počival srečno kdaj v krepilnem hladu sreče. A dospel je do cilja, do groba. Pil je že iz vira večnosti, iz vira spoznanja, da ne bo po tvoj napojni žežalo duše nikoli več, da nikoli več ne bo zahrepan srce po novem napoju, novem spoznanju. Umril se je od teke hoje. Zdaj počiva, spi.

Kdo je z njim odšel od našega sveta? Ali je bogat in radoželen brotnik, ali ne velik, ljubim tolažnik, ki je dal mnogim srečo vsaj za nekaj ur. Dajaj stokrat na račun sreče, svoj čun svojih želj in sanj, svoj zadovoljnosti, lastne sreče, ki s svojo dovtipno besedo, s svoj smehljajočo se igro stokrat tolažil, dočim je morda sam trpel bil lačen bil na smrt potni in žalosten.

Koliko jih je med nami, ki se temu rešitju iz mračnih vsakdanjih skrbi, temu dobrotniku in tolažniku, še hvaležni?

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

Vsekako so si bile v sorodu, in tudi podobni sta si bili dve docela po strgosti obrazov in vznemirjajoči suhosti teles; samo tretja je bila rejena v primeri v onima. Bile pa so: to: botra Cilika, ki je očividno čutila v hiši mej onima največ pravice in je onima dvema nivala vroče črne kave ter jima jo mešala z žganjem; bila je nadalje druga njena sestra Kočanka, še bolj suha od Cilike, in tretja je bila Cilikina polsestra: Recljeva. In tedaj se je zgodilo, da se je tem bajeslovnim bitjem razvezal jezik, in globokoumne besede so padale v somrak in mej mrtvaško cvrčanje tlečega čoka.

"Kdo bi si bil mislil; se mi zdi, da je bilo kakor včeraj, ko smo ga krstili," je pripomnila Cilika — Klotu in si obrisalo solzo.

"Prav rada bi mu dala deset od svojih križanih let," je dejala Kočanka — Lahezis in strupenojezno pogledala na Recljevo. Pa ne iz jeze! Kočanka je vselej, ko je bila ginjena, gledala strupenojezno.

"Je že božja volja tako!" je pripomnila dobrohotno in s kaj malo žalostnim glasom zadovoljna Recljeva — Atropos.

In zopet so molčale žene, in samo hodi je pel svojo mrtvaško pesem.

"Tako veselo je bilo na poroki. Kdo bi si bil mislil, da ga bomo tako kmalu kropili," je pripomnila z rastočim glasom

Cilika — Klotu in si obrisala dvoje solz.

"Še 25 let ni bil star!" je zagrozila. Kočanka — Lahezis.

Pri tem je zamahnila z roko proti Recljevi, nakar je dobrodušna Atropos srečno krenila z glavo v stran in s pojočim glasom pristavila:

"Smrt ne izbira, od kraja pobira!"

In Parke so z vidnim užikom srknile dehteče kave. Pa si je obrisala ustnice Klotu in rekla:

"Takšno posestvo, pa mlado ženo ima, pa mora umreti." In obrisala je ustnice Lahezis in se v divji jezi pogrnala kvišku in rekla z grozečim glasom:

"Ali je sploh užil kaj dobrega, kaj?" In obrisala si je ustnice Atropos in se zaslakala:

"Saj je šel gorak v nebesa!"

Tedaj pa je stopil v kuhinjo vaški oglednik mrličev, Jernač, lepo rdeč in zdrav; dasi je gledal tolikokrat mrliča, ni bilo videti, da ti prizori vplivajo kaj posebno nanj. Nekaka zadovoljnost, podobna oni pri delavcih, ki so pridno delali cel dan in zvečer sedijo zadovoljni pred hišo, mu je sevala v oči, in z dobrohotno radostjo je priklimal ženam:

"Pozen sem, kaj!"

"Še prežgodej!" je zatulila Lahezis — Kočanka.

"Trije mrličji so v vasi," je opravičevala se pripomnil Jernač.

"Štirje!" se je zaslakala Atropos, ko da z vidnim vese-

ljem predstavlja božico s škarjami.

"Prav res, šmenajev otrok tudi!" je pripomnila sedaj Klotu — Cilika.

"Otrok ne štejem," je odvrnil Jernač, "trije so: Kregarica."

"Bog ji daj nebesa!" deje Cilika in se spomni, da ji je dolgovala tri funte surovega masla in sklene, da zmoli za njo trikrat troje očenašev.

"Stari Zalokar!" nadaljuje Jernač.

"Hudo se je mučil, želel si je že!" je ginljivo vzdihne Recljeva in se spomni, da je malo manjkalo, da ni bil postal svoj čas njen tast, kar si je zelo želel. In sklenila je, da moli zanj skozi tri tedne.

"In gospodar na Peči!" zaključil Jernač.

In Kočanka je planila v jok in pritegnili sta ji tovarišici. Jernač pa je posegel po steklenici z žganjem, da poplakne ginenost, in nato so odšli vsi štirje, da napravijo oder in prižgo sveče in urede vse drugo, vedno staro in vedno novo opravilo.

Uro pozneje je ležal Juri na visokoraslem odru, odet v svojo ženitovansko obleko, oblit od bledega, podrtavajočega svita voščenk, krčevito stiskajoč križ in rožni venec v rokah, z obličjem, mirnim in tihim a trdim. Samo krog ust je ležalo nekaj bolnega, bridkega, kakor neizgovorjena prošnja, kakor zamrl klic po nekem, po nečem. A po kom in po čem? —

(Dalje prihodnjič)

Vest iz domovine

Kaj se godi na Štajerskem

V nekem nemškem časopisu, katerega imena ne smemo navesti, je napisal Bundesfuehrer Steindl dolg poziv prebivalstvu Spodnje Štajerske, iz katerega je razvidno, da Nemci — prav tako kakor Italijani — poskušajo pritisniti pečat komunizma vsem Slovincem, ki se jim upirajo. Ta zanimiv zgodovinski dokument pa dokazuje obenem, da tudi na Štajerskem boj in upor našega naroda nikakor še nista prenehala — in da še vedno naraščata. Članek ima naslov:

Robertov naslednik

Na sliki je Henri Hoppenot, ki je imenovan za naslednika francoskega admirala Georgesa Roberta na Martiniku.

PARACHUTE GORES SUPPLY BRIDAL GOWN

This wedding gown modeled by the winsome girl brings to life the dream of a stylist at Fashion Frocks, Cincinnati wartime parachute manufacturers, in fashioning nylon sections or gores used in parachute making for a bride. An overseas dispatch recounting how an American flyer who bombed Tokyo gave his parachute for the wedding gown of an American nurse in China inspired the stylist — Miss Ethel Casey, 15 years experience in fashioning women's dresses — to determine for her own curiosity how the wedding dress might work out. She draped nylon sections or gores that are used in production of wartime chutes and then modeled the gown on a dressmaker's form. She was thrilled by the effect and was inspired by co-workers to fit the creation on a life model. The wedding dress put together from the nylon gores and temporarily based so that the material could be preserved and kept intact for eventual use in a parachute when modeled on the attractive Fashion Frock girl who brought to life the picture described in the dispatch from China.

Odkrita beseda vsem Spodnještajercem

Dolžnost nacionalnih socialistov in pripadnikov fuchrerja v teh odločilnih mesecih je, da jasno določimo svojo pozicijo. Poglavitna naloga štajerskega Heimatbunda je, da z dušo in telesom stremi za tem, da postane položaj, katerega je ustvaril nemški meč, trajen in večni.

Več kot dve leti sta že minuli od onih burnih dni preloma; mržnica je ponehala, nadomestilo se jo vsakodnevnemu skrbi, delo in boj.

Dnevi preloma v letu 1941 pomenijo konec zavednih nositeljev politične oblasti malih minoritet, katerih ideologija se ni skladala s pripadnostjo prostora. V kolikor jih nismo vrgli ven in preganili iz dežele, so vsaj deloma že razumeli in zdaj navidezno poskušajo uživati se v nove razmere. Sprejeli so naš novi red akoravno je ostalo njihovo duševno čustvovanje neizpremenjeno, prav kakor njihovi politični cilji in nameni. Njihovo zadnje upanje je vojna in možnost nemškega poraza.

Dokler so nemške armade zmagoslavno napredovale, so se malodušno skrivali in se odpovedali upanju na obnovo starega režima — razven nekaterih komunistov, ki so odšli v gozdove, ko se je začel boj proti boljševikom. Hoteli so ubogati povelje komiterne in kot partizani motiti javni mir in red.

INA RAY HUTTON, "Queen of the Name Bands," brings her men of music to CEDAR POINT-ON-LAKE ERIE, July 30 thru August 5

Njih delovanje je bilo politično brezcilno in nevažno, dokler je bila Nemčija zmagovita na bojišču. Njih naporji so bili brez pomena, akoravno se je včasih pripetilo, da so naši najboljši ljudje postali njihove žrtve.

Zdaj pa je vojna vstopila v odločilno fazo. Usoda nam ni prihranila preizkušenj, porazov in žrtev in nas bo naredila bolj trde. Končno zmago bomo dosegli le v trdem boju — ne bomo je dobili v poklon, kot darilo.

Jasno je videti, da vojaški dogodki v vseh poedinostih odmevajo v političnem življenju na Spodnjem Štajerskem. Odmev je tukaj mnogo bolj močan nego kjerkoli drugje v rajhu, kjer je ljudstvo zaradi svoje nacionalno socialistične vzgoje bolj utrjeno napram političnim in vojaškim neuspehom vsakdanjih bojev.

S ponosom smemo reči, da je večina prebivalstva na Spodnjem Štajerskem ohranila zupanje v zmago in kljub Stalingradu in Tunisu ohranila svoje

vedenje iz prejšnjih mirnih dni, predno je privihrala burja in razdražila duhove.

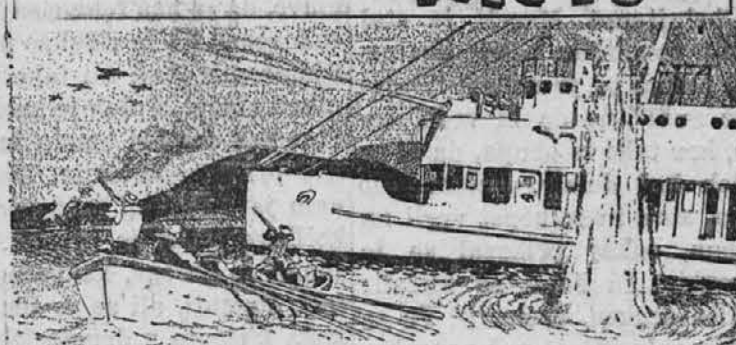
Naši politični nasprotniki, mala brezpomembna manjšina, ki je skozi 23 let nosila prapor slovanstva, mislijo da zopet dihaajo svež zrak in prihajajo zopet na površje.

Med njimi je razločevati skupino, ki deluje proti nam po ukazih iz Moskve, skupina zločincev in sanjačev, ki terorizira posamezne pokrajine na Spodnjem Štajerskem. V njihovih vrstah skoraj ni nobenih Spodnje - štajercev. To so po večini ljudje iz Gorenjske, iz italijanske province Ljubljana in iz nekaterih delov Balkana.

Smatramo, da te tolpe niso vojaki, temveč morilci in naš cilj je, da jih iztrebimo. Nasprotniki, ki nas sovražijo brez hrabrosti, bodo morali sami nositi posledice in bodo delili njih usodo. To so roparji, toda njihova duševna, dogmatična smer jim daje večjo moč. Oni poskušajo zlomiti duševni odpor Spodnještajercev s tem, da širijo laži, govorice in sovražna gesla. Roparji so, in sovražniki rajha — zato bomo pobijali duh in smer njihove propagande, dokler jih ne uničimo. Preprečili bomo tudi, da se ti saboterji ne bodo mogli umakniti iz svojih duševnih bunkerjev in v trenutku zmage priti nazaj, ter postati člani skupnosti, proti kateri so se borili v njenih najtežjih urah.

Spodnještajerski delavci in kmetje, ne dajte se preslepti in ne izgubljajte svoje vere v nemško zmago. Udarjali bomo po teh roparjih in oni Spodnještajerci, ki so nam zvesti, naj računajo na to, da jih bomo branili. Fronta na Spodnjem Štajerskem je jasna — vsi oni, ki drže s sovražnikom bodo poginili.

UNITED NATIONS FACTS

FIRST JAP ATTACK

ON THE U.S. NAVY WAS NEARLY 4 YEARS BEFORE PEARL HARBOR WHEN THE U.S. PANAY WAS BOMBED IN CHINA ON THE YANGTZE RIVER, DECEMBER 12, 1937... REMEMBER?

TO CONTINUE TO FIGHT AGAINST THE JAP, 40 MILLION CHINESE HAVE TREKKED OVER 1000 MILES WESTWARD, CARRYING WITH THEM 452 FACTORIES, MORE THAN 100,000 TONS OF SALVAGED MACHINERY, CORES OF SCHOOLS, BANKS, PUBLISHING HOUSES!

LIN SEN,

PRESIDENT OF CHINA, HAS CALLED THE UNITED NATIONS THE BEGINNING OF UNIVERSAL BROTHERHOOD

OUR BONDS FREE THEIR BONDS

Mali oglasi

RADIOS

Se imamo nekaj malih radio aparatov, namiznih modelov, in tudi kombinacij-ske, na katere lahko igrate gramofonske plošče.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave.

JOHN SUSNIK

SLIKE OB SREDAH

Kakor že prej naznanjeno bodo slike vsako sredo drugje:

Vsako drugo sredo, to se pravi vsakih 14 dni pa na domačem vrtu ali pa v Knausovi dvorani. To sredo 4. avgusta bodo na vrtu glavne slike: No 3 Civilian Defense, dviganje zastave v fari Sv. Vida, iz bojne fronte, slike SZZ, katere sem dobil iz Jolieta, stara domovina: Novo mesto in Stična, vmes pa še druge. Nadaljne predstave bodo: 11. v Collinwoodu na Holmes v domu, v Euclidu na Reecher Ave. 25. in zopet na Waterloo v domu pa 1. septembra.

P. S. V soboto 7. avgusta pa v Geneva, Ohio.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

© King Features Syndicate All Rights Reserved.

HOW QUINTUPLETS relieve coughing of CHEST COLDS

Whenever the Quintuplets catch cold—their chests, throats and backs are rubbed with Musterole. So Musterole must be just about the best cold-relief you can buy! Musterole helps break up local congestion in upper bronchial tract, makes breathing easier, promptly relieves coughing and tight, sore, aching chest muscles due to colds. In 3 Strengths: Children's Mild, Regular, and Extra Strong.

RED—ITCHY—SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture!

First applications of wonderful soothing medicated Zemo — doctor's formula — promptly relieve the intense itching soreness and start at once to help heal the red, scaly skin. Amazingly successful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinced. All drug stores. Only 35¢.

ZEMO

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. If, at the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—you owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

ALI JE TREBA VAŠO STREHO NANOVO POKRITI?

Naša trdka je poznana kot ena najboljših v tem oziru, in delo, ki ga izvršimo je prvovrstno in zadovoljivo v vsakem oziru. POPRAVLJAMO FORNEZE IN VRŠIMO KLEPARSKA DELA. POROKLITE NAS, CE RABITE NOVO STREHO. DALI VAM BOMO PRORACUN BREZPLAČNO

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — OB VECERIH: ME. 4767

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Nadporočnik je sedel za mizo. Bil je po poročilu obrsta Schröderja, da je končni cilj Sokal na Bugu, v takem razpoloženju, da je začel pisati sentimentalno pismo svoji tetki:

Mila tetka!

Pravkar sem prejel povelje, naj bom pripravljen s svojo marškompanijo, da se odpeljemo na fronto. Mogoče je to pismo poslednje, ki ga prejmem od mene, kajti povsod so ljuti boji in naše izgube velike. Zato mi je težko zaključiti to pismo z besedo: Na svidenje! Primerneje je morda, da Ti pošljem svoj poslednji zlogom!

"Konec pripišem zjutraj," je pomislil nadporočnik in šel spat.

Ko je Baloun videl, da je nadporočnik trdo usnul, se je začel zopet plaziti in stikati po stanovanju kakor ščurki ponoči. Odprl je nadporočnikov kovček in odgriznil kos šokolade, a se prestrašil, ko se je nadporočnik v spanju zgenil. Urno je položil načeto šokodalno ploščico zopet v kovček in miroval. Potem je šel tiho pogledat, kaj je nadporočnik pisal, in bil ginen, zlasti po poslednjem zlogom. Nato je legel na slavnjako tik dveri ter mislil na dom in na kolone. Ni se mogel otresti slike, kako doma prebadajo tlačenko, da izpuste iz nje zrak in da jim med kuhanjem ne počli.

In ob mislih na to, kako je pri sosedu enkrat počila "presburšt" in se razkuhala, je zadovoljno zaspal.

XXI.

Preko Ogrske.

Vojaški vlak je zopet vozil v Galicijo novo skupino ljudi na zakolj. Pdenen so sedli na vlak, so jim še prebrali armadno povelje, ki ga je podpisal cesar, in povelje nadvojvode Jožefa Ferdinanda, vrhovnega poveljnika vzhodne armade. Obe sta govorili o dogodkih na Dukelskem prelazu dne 3. aprila 1915, ko sta prešla dva bataljona 28. polka s častniki vred med sviranjem polkovne kapele k Rusom.

V vagonu so sedeli tudi računski narednik Vanjek, kuhar okultist Jurajda iz častniške menaže, ki je nekaj pisal, za njim novi sluga nadporočnika Lukaša, kosmati in brkati orjak Baloun, telefonist Chodounsky in Švejk.

Baloun je prežvekoval kos komisa in zdihoval, da se v gneči ni mogel preriniti v štabni vagon k svojemu nadporočniku. Lakomno se je oziral na potni vreči nadporočnikov, ki je moral skrbeti zanj. "Gospodje oficirji pa so fasali," je rekel otožno, "jetrne konserve in ogrsko salamo!"

"Ne škodilo bi," je dejal Chodounsky, "da bi tudi nas kje čakali z dobrim obedom. Ko smo se spočetka vojne vozili na Srb-sko, smo se prenažrili na vsaki postaji, tako so nas pogostili povsod. Na vseh progah nismo delali nič drugega nego bljuvali iz vagonov. Zato pa v Bosni nismo dobili več niti vode. Ali imeli smo s seboj še raznih vrst žganja in cele potoke vina. Vso pot smo bili vsi vrtoglavi. Nenadoma pa je prišlo povelje, niti kart nismo doigrali, in vse ven iz vagonov! Neki kaprol je kričal na svoje ljudi, naj pojo: Und die Serben muessen sehen, dass wir Oesterreicher Sieger, Sieger sind! Ali nekdo ga je zahrbtno česnil in kaprol se je zvrnil čez tračnice. Potem kričal naj postavimo puške v pirami-

de, in vlak je precej obrnil in se prazen odpeljal; seveda pa nam je tudi, kakor se zgodi v paniki, odpeljal verpflungung za dva dni. In kakor odtod do tistih dreves so že začeli padati šrapneli. Pridrvel je bataljonskomandant in sklical vse častnike na posvetovanje in potem je pritekel naš obrlajtnant Macek, pravi Čeh, ki je govoril le nemški, ter povedal bled kakor kreda, da dalje sploh ni mogoče, da je tir pognan v zrak, da so ponoči Srbi dospeli preko reke in da so zdaj na levem krilu. Ali da je to še daleč od nas. Mi da dobimo pomoč in potem Srbe posekamo. Nihče naj se ne vda, zakaj Srbi režejo ujetnikom ušesa in nos in iztikajo oči. Šrapneli, ki pokajo blizu nas, naj nas ne begajo. Naša artiljerija se nastreljuje. Naenkrat se je nekje za goro oglasilo tatatatata... To se nastreljujejo naši mašinegeveri. Potem se je zaslislala komanda od leve strani, ležali smo na trebuhu, preko nas je zletelo nekaj granat, ki so zažgale postajo, in z desne strani začele žvižgati nad nami krogle, a v daljavi je bilo slišati salve in pokanje pušk. Obrlajtnant Macek je ukazal, pobrati puške in jih ladati. Dienstführer pa mu je rekel, da to sploh ni mogoče, ker nimamo s seboj nobene municije, saj vendar dobro ve, da bi morali municijo fasati šele na nadaljnji poti pred pozicijo. Pred nami da je vozil vlak z municijo, a da je vlak gotovo že v rokah Srbov.

Obrlajtnant Macek je stal nekaj trenutkov kakor okamenel, potem pa je ukazal "Bajonett auf!" ne da bi vedel čemu, kar tako iz obupa, da bi se sploh kaj delalo. Potem smo zopet stali in se zopet vrgli na trebuh, zakaj prikazal se je aeroplan, in šarži so klicale: "Alles decken, decken!" Pa se je izkazalo, da je naš aeroplan in da ga tudi pomotoma obstreljuje naša artiljerija. Tako smo zopet vstali in ruht! Z ene strani se je podil k nam neki kavalerist. Že od daleč je kričal: "Wo ist das Batalionskommando? Batalionskomandant mu je hitel naproti, jezdec mu je izročil list in zopet oddrvel na desno. Batalionskomandant je je gredoč oddrvel na desno. Batalionskomandant je že gredoč bral in je naenkrat kakor zblazen potegnil sabljo, letel k nam in kričal na častnike: "Alles zurück, alles zurück! Direktion Mulde, einzeln abfallen!" In takrat se je začelo. Po levi strani je bilo koruzno polje in to je bilo kakor pekel. Lezli smo po vseh štirih v dolino, rukzake pa smo pustili kar na tistih prokletih železniških tirih. Obrlajtnant Macek jo je dobil od strani v glavo in ni niti zinil več. Preden smo utekli v dolino, je bilo že polno ubitih in ranjenih. Te smo kar pustili in bežali prav do večera. Krajino so Srbi že prej pomedli. Videli smo le izplenjen tren. Končno smo pribžali na postajo, kamor so dospela že nova povelja, naj zasledimo vlak in se odpeljemo nazaj k štabu. Toda niti tega nismo mogli storiti več, ker štab je padel že dan pred tem v zajetje, o čemer smo zvedeli šele rano. Tako smo bili kakor sirote. Nihče ni maral nič vedeti o nas, dodelili so nas 73. regimentu, da bi se umikali z njim, kar smo storili z največjo rado-dostjo, ampak najprej smo morali marširati še skoraj ves dan, preden smo prišli k 73. polku. Potem smo...

Nihče ga že ni več poslušal,

kajti Švejk in Vanjek sta igrala marjaš, kuhar okultist je pisal obširno pismo svoji ženi, sluga Baloun je dremal na klopi in tako ni ostalo telefonistu nič, nego ponavljati: "Da, tega ne pozabim nikoli..." Vstal je in šel kibicirat.

Kuhar okultist je bil v civilu redakter in lastnik okultističnega lista za posmrtno vedo in je napisal več člankov, da se ni treba nikomur bati smrti, in o selitvi duš. Zdaj pa je imel pred fronto največji strah in je storil vse, da bi ostal čim dalje časa čim bolj daleč za fronto. Končno je pristopil tudi on, da bi delal kibica. "Zaigramo rajši kaufevika!" je predlagal.

"Rajši nam pripovedujte," je odgovoril Vanjek, "o selitvi duš!"

"O tem preseljevanju duš sem tudi že slišal," se je oglašil Švejk. "Bral sem celo, da se je neki indijski cesar izpremenil po smrti v prase, a ko so prase zaklali, v opico, iz opice v jabece, iz jabece v ministra. Kadar je vojna, je preseljevanje duš zelo neumna reč. Vrag ve, koliko izprememb predela človek, preden postane, recimo, telefonist, kuhar ali infanterist, a naenkrat ga raztrga granata in njegova duša švigne v kakega konja pri artiljeriji, a v svo baterijo, ki gre na kakšno koto, praskne nova granata in ubije zopet tistega konja. Takoj se preseli duša v kako kravo pri trenu, iz katere napravi gu-ljaž za manšaft, a iz krave se duša morda preseli v telefonista, iz telefonista pa..."

"Čudim se," je rekel telefonist Chodounsky, "očividno razžaljen, da moram biti ravno jaz tarča neumnih dovtipov."

"Ali ni tisti Chodounsky, ki ima privatni detektivski zavod s tistim očesom, kakor sveta trojica, vaš sorodnik?" je vprašal Švejk nedolžno. "Tudi jaz sem pred leti služil pri vojakih z nekim detektivom Stendlerjem. Imel je tako izbunčeno glavo, da je naš feldvebelj zmerom rekel, da je videl že mnogo izbunčenih glav, ali take pa še nikoli nikjer. Sploh je imel tisti Stendler povsod smolo in tudi kot privatni detektiv. Večkrat nam je v kantini pripovedoval, kolikere muke je preстал. Prejemal je naloge, kakor na primer dognati, ali se je žena kakega klijenta z drugim že spečala, in če se je spečala, s kom se je spečala, kje in kako se je spečala. Ali pa zopet nasprotno. Neka taka ljubosumna žena je hotela izvahati, s katero se njen mož vlačil, da bi mu mogla delati doma še večje kravale. Stendler je bil omikan človek, ki je le izbrano govoril o prelomljeni zakonski zvestobi in je vselej malone jokal, ko nam je pripovedoval, da so vsi zahtevali, naj bi zasačil ali njo ali njega in flagranti. Drugi bi se bržčas veselili, ako bi našel tak parček in flagranti in oči bi mu izstopile kakor kuhanemu raku, ali gospod Stendler je bil, kakor nam je pravil, čisto proč in se ni mogel na take nemoralne prostopašnosti niti ozreti več. Nam so se večkrat kar slinile cedile, kakor psu, mimo katerega nesejo kuhano šunko, ko nam je pripovedoval o vseh različnih pozicijah, kako je trofil tiste parčke. 'Ali niti klofute,' je dejal, 'katere sem dobival, mi niso bile tako mrzke kakor plača, ki sem jo prejemal za to. (Dajte prihodnjile)

Proda se

Chrysler Coach avto za 5 oseb; v zelo dobrem stanju. Se proda po zmerni ceni, ker je lastnik odšel k vojakom. — Vpraša se po 6. uri zvečer na 952 East 141 St.

Naprodaj je

pohištvo za obednico — velika miza, ledenica, ki drži 50 funtov ledu in aparat za premikajoče slike, 16 mm. — Za podrobnosti pokličite IV. 4312.

1923

1943

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti zatopljeni in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem prežalostno vest, da je bilo na bojnem polju žrtvovano mlado življenje našega ljubljenega sina in brata

Joseph F. Pozelnik

Pokojni je bil rojen 8. decembra 1923 v Clevelandu. Star je bil komaj 19 let, ko se je 11. septembra 1942 vpisal k ameriški bojni mornarici, kjer ga je sredi širnega Pacifika zadela sovražna krogla in je tako izdihnil svojo mlado dušo na braniku domovine, dne 2. julija 1943.

Tem potom se želimo iskreno zahvaliti vsem, ki ste poslali za svete maše, katere se bodo brale za mirni pokoj duše ljubljene sina in brata in sicer: Miss Helen Gregor, Mr. in Mrs. Grebenc in družina, Mr. in Mrs. C. Hochevar, Mr. in Mrs. Frank Hochevar in družina, Mrs. Kasunik, Mr. Joe Leskovec in družina, Mrs. Frances Grdanc, Mr. in Mrs. Cizel, Mr. in Mrs. Maček in družina, Mr. in Mrs. Brodnik in družina, Mr. in Mrs. Joe Mac, Mrs. Maglich in hči, Mr. in Mrs. James Slapnik Jr., Mr. in Mrs. Frank Udovich in družina, Mr. in Mrs. Joe Demshar in družina, Mr. in Mrs. John Čebulj in družina, Mr. in Mrs. John Marinčič in družina, Mr. in Mrs. John Stare, Mr. Prijatelj in družina iz Rittman, O., Mr. in Mrs. Ludwig Raddell in družina, Seaman Second Class Ludwig Raddell Jr., Mr. in Mrs. D. Tomazin, Mr. in Mrs. Anton Mustar, Mr. in Mrs. Anton Zadnik, Mr. in Mrs. Primož Siraj, Mr. Jack Jartz, Mr. Frank Janko, Mr. in Mrs. Frank Jasko, Mr. in Mrs. J. Nemanic, Mr. in Mrs. Skocaj, Mr. in Mrs. H. Stupica, Mr. Martin W. Murphy.

Našo prisrčno zahvalo naj prejme Father Hammer za opravljeno zadušnico in tolažilen govor v cerkvi 23. julija 1943 ter vsem, ki ste se udeležili te svete maše. Posebna hvala za udeležbo pri sv. maši pa velja Veterans of Foreign Wars, Golden Star Mothers Club in Navy Mothers Club.

Iskrena hvala tudi vsem, ki ste nam izrazili sožalje pismenim potom, kar nam je bilo v veliko tolažbo v teh žalostnih dnevih.

Ljubljeni sin in brat, daleč proč od nas si legel k preranem večnem počitku, sinji ocean je Tvoj grob, ki Te je sprejel v svoj objem do svidenja nad zvezdami. Solze žalosti nam zalivajo oči pri spominu na Te, ki si še tako mlad žrtvoval svoje življenje za domovino, spomin na Te pa bo živel med nami do svidenja v kraju večnega miru.

Ne rezan kamen,
ne lovorov šop,
ne kaže, ne pravi
kje je Tvoj grob.

Le preprosta pravljica
le ta ne molči,
le preprosta pravljica
junaka slavi.

Zalujoči ostali:

JOSEPH in ANGELA POZELNIK, starši;
EDWARD, brat, in ANGELA JOSEPHINE, sestra,
ter številni sorodniki.

Cleveland, Ohio, 3. avgusta, 1943.

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

HOTEL STATLER

potrebuje ženske za LIKANJE—Izurjene za delo na stroju za likanje moških oblek. Od 4-12 zvečer. Dobra plača.

PRI PECIVU—tedenska plača, obedi, uniforme.

POMOC V KUHINJI—tedenska plača, obedi, uniforme.

ZENSKA ZA PRIPRAVO OBEDEV Z MRZLIMI MESI—Izurjena. Dobra tedenska plača, obedi in uniforme.

POTRBEUJE MOŠKE za:

PEKE—tedenska plača, obedi, uniforme.

POMIVACE POSODE, tedenska plača, obedi, uniforme.

BARBOY—tedenska plača, obedi, uniforme.

SPREJME SE NEDRŽAVLJANE

Znanje angleščine ni potrebno.

Zglasite se v sobi 335 E. 12th in Euclid

9-5 dnevno 9-1 ob sobotah

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

Oskrbnik

ki se zastopi na sistem za greje (heating system), dobi dobro delo. Plača \$40 tedensko. Zglasite se po 6. uri zvečer v YALE THEATRE, 8105 St. Clair Ave.

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

Išče se

stanovanje s 3 sobami. Ako kdo ima kaj takega med 60 in 80. cesto se prosi, da pošlje naslov v uradu tega lista.

Rad bi dobil

velikega psa, policijske pasme, ali pa katere druge pasme, in dobro mačko. Sporočite: DOMINIK KRASOVEC, CHAGRIN HARBOR, Lake Shore Blvd., Willoughby 297.

TOVARNIŠKI DELAVCI

Plača na uro

Veliko nadurnega dela

PARKER RUST-PROOF

2617 E. 76 St.

ŽENSKÉ

MOŠKI

ZA

važno industrijo

Splošna tovarniška dela

Sihti se menjajo; nič ob nedeljah.

Plača od ure

Arcrods Corp.

4437 E. 49 MI-8790

Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik

10. dop. do 5. pop.

Išče se moške

PUNCH in SHEAR OPERATORJE
TORCH CUTTING POMOČNIKE
UCENCE ZA ARC VARENJE IN
POMOČNIKE ZA PAKIRANJE IN

RAZKLADANJE

PLAČA OD URE

65 ur dela na teden

Nobenega nočnega ali nedeljskega dela.

EUCLID CRANE & HOIST

CO.

1365 Chardon Rd.